

بررسی تأثیر بحران همه‌گیری کووید ۱۹ بر کیفیت اطلاعات مالی با توجه به نقش تعدیلگر استقلال هیئت مدیره در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

محمد حسین مظلومان^a

^a دانش آموخته کارشناس ارشد حسابرسی، دانشگاه غیرانتفاعی راهبرد شمال، رشت، گیلان، ایران

نویسنده مسئول: نام (Mohammadhn33.mm@gmail.com)

چکیده: پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر بحران همه‌گیری کووید ۱۹ بر کیفیت اطلاعات مالی با توجه به نقش تعدیلگر استقلال هیئت مدیره در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران صورت گرفته است. این پژوهش در بازه زمانی ۱۰ ساله (۱۳۹۱-۱۴۰۰) در بین ۱۴۲ شرکت پذیرفته در بورس اوراق بهادار تهران به روش غربالگری انجام پذیرفت. به منظور آزمون فرضیه‌های پژوهش از آزمون‌های مربوط به مدل داده‌های تلفیقی ایستا و روش حداقل مربعات تعمیم یافته برآوردی، از جمله لیمر، آزمون هاسمن و آزمون ریشه واحد، به کمک نرم افزار Eviews10 استفاده گردید. نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که بحران همه‌گیری کووید ۱۹ تأثیر منفی و معناداری بر کیفیت اطلاعات مالی دارد. همچنین استقلال هیئت مدیره تأثیر معناداری بر رابطه میان بحران همه‌گیری کووید ۱۹ بر کیفیت اطلاعات مالی ندارد.

کلمات کلیدی: استقلال هیئت مدیره، بحران همه‌گیری کووید ۱۹، کیفیت اطلاعات مالی.

۱. مقدمه

کیفیت اطلاعات مالی در حفظ کارایی بازارهای مالی بسیار مهم است؛ زیرا شرکت کنندگان در بازار مانند سرمایه گذاران، وام دهندگان و سهامداران برای تصمیم گیری به اطلاعات مالی متکی هستند. مجموعه ای از مطالعات تأثیر بحران مالی (۲۰۰۸) بر کیفیت اطلاعات مالی را مورد بحث قرار داده است. کووید-۱۹ اختلالات قابل توجهی در بازارهای مالی و اقتصاد جهانی ایجاد کرده است، اما تأثیر کووید-۱۹ بر کیفیت گزارشگری مالی هنوز مشخص نیست. علاوه بر این، راهبری شرکتی همواره یکی از دغدغه های اصلی در مطالعات مربوط به بحران مالی بوده است. چندین مقاله، به صورت تجربی یا تئوری، نقش راهبری شرکتی را در طول همه‌گیری کووید-۱۹ تحلیل کرده‌اند (جبران و چن^۱، ۲۰۲۱؛ خطیب و نور^۲، ۲۰۲۱). با این حال، هنوز مشخص نیست که آیا راهبری شرکتی تأثیر کووید ۱۹ بر کیفیت اطلاعات مالی را تعدیل می‌کند یا خیر. برخی از محققان استدلال می‌کنند که شرکت‌ها کیفیت اطلاعات مالی خود را برای کاهش عدم تقارن اطلاعات و افزایش اعتماد سرمایه گذاران، که در طول یک بحران مالی مهم است، افزایش می‌دهند (آرتور و همکاران^۳، ۲۰۱۵). به طور مشابه، فیلیپ و رافورنیر^۴ (۲۰۱۴) نشان دادند که کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های اروپایی، که با هموارسازی درآمد و کیفیت اقلام تعهدی سنجیده می‌شود، در طول بحران مالی ۲۰۰۸ بالاتر است. آنها استدلال می‌کنند که افزایش ریسک دادرسی و نظارت حسابرسان در طول بحران، مدیریت سود را محدود می‌کند. استدلال آنها توسط سیمینی^۵ (۲۰۱۵) نیز پشتیبانی می‌شود. با این حال، محققان دیگر ادعا می‌کنند که کیفیت اطلاعات مالی در طول یک بحران

¹ - Jebran and Chen

² - Khatib and Nour

³ - Arthur, et al.

⁴ - Filip and Raffournier

⁵ - Cimini

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

مالی پایین تر است. به عنوان مثال، پرساکیس و ایاتریدیس^۶ (۲۰۱۵) نشان می دهند که کیفیت اطلاعات مالی در طول بحران مالی (۲۰۰۸) کاهش یافته است زیرا شرکت ها سود خود را بیشتر مدیریت می کنند تا تأثیر منفی بحران مالی را کاهش دهند. ترومبتا و ایمپراتوره^۷ (۲۰۱۴) با استفاده از معیارهای مدیریت سود واقعی و مبتنی بر تعهدی، همچنین گزارش دادند که زمانی که بحران مالی شدیدتر می شود، مدیریت سود بیشتری وجود دارد. آنها نشان می دهند که برای بقا، شرکت ها به طور قابل توجهی هزینه های تحقیق و توسعه را کاهش می دهند یا فروش را از طریق تخفیف های غیرعادی قیمت در طول بحران افزایش می دهند و این منجر به کاهش کیفیت اطلاعات مالی می شود. از آنجایی که کیفیت اطلاعات مالی ممکن است در طول یک بحران بالاتر یا پایین تر باشد، بررسی اینکه چگونه کووید ۱۹ بر کیفیت اطلاعات مالی تأثیر می گذارد مهم است (هسو و یانگ^۸، ۲۰۲۲).

به عقیده برخی صاحب نظران، گرچه تئوری نمایندگی معتبر است، یک دیدگاه جزئی از جهان را ارائه می دهد؛ بنابراین، نتیجه گیری از مدل های صرفاً مبتنی بر اقتصاد باید با احتیاط تفسیر شود؛ از این رو، مهم است که به منظور بررسی اثرات مکانیسم های جایگزین کنترل مدیریت، نظریه های رفتاری مکمل در نظر گرفته شوند. این ادغام نظریه های اقتصادی و رفتاری، پیش نیاز ضروری برای درک پدیده های پیچیده سازمانی و غنی سازی نظریه ها است (گوبل و وایسنبرگر^۹، ۲۰۱۷). تئوری مباشرت، نظریه ای است که بر رفتار مدیریت تمرکز یافته است. این تئوری به شدت ریشه در روانشناسی سازمانی و جامعه شناسی دارد. تئوری مباشرت، فرضیات نمایندگی را رد می کند و همچنین، بحث می کند که مدیران می دانند منافع شخصی آنها از طریق برآوردن شدن منافع سهامداران تأمین می شود؛ اما در ارتباط با تئوری های مباشرت و نمایندگی، مسئله اصلی، تعیین میزان اعتبار یکی نسبت به دیگری نیست؛ زیرا ممکن است هر کدام در شرایط خاصی، درست یا در شرایطی دیگر نادرست باشند. توصیه کاربردی متضاد این دو تئوری درباره افزایش استقلال هیئت مدیره در کنار نتایج مختلف تحقیقات قبلی از دیدگاه هر تئوری، درباره ترکیب کارای هیئت مدیره، ابهام به وجود آورده است؛ بنابراین، با توجه به اهمیت عملکرد شرکت ها و تأثیر ترکیب هیئت مدیره بر آن، این سؤال به وجود می آید که سطح مناسب استقلال هیئت مدیره چه میزان است. وقتی رئیس هیئت مدیره، موظف باشد، به دلیل وظایف اجرایی که بر عهده دارد، همسو با مدیرعامل قرار می گیرد و به کنترل قدرت او قادر نیست. با غیرموظف بودن رئیس هیئت مدیره، هیئت مدیره از استقلال بیشتری برخوردار بوده و نظام راهبری شرکتی تقویت می شود (آتشی گلستانی و همکاران، ۱۳۹۹).

از طرفی، با توجه به بحث و بررسی راهبری شرکتی و کیفیت اطلاعات مالی در کشورهای توسعه یافته، بر سازوکارهای مشخص راهبری شرکتی از جمله تمرکز مالکیت (هان^{۱۰}، ۲۰۰۵)، استقلال هیئت مدیره (پترا^{۱۱}، ۲۰۰۷)، مالکیت مدیران (بالستا و مکا^{۱۲}، ۲۰۰۷) و کیفیت حسابرس (آگراوال و چاندها^{۱۳}، ۲۰۰۵) تأکید شایان توجهی شده است. موج های گسترده از تقلب های اخیر حسابداری در جامعه مالی بین المللی، انتقادهای گسترده ای در رابطه با کیفیت اطلاعات مالی مطرح کرده است. چندین شرکت شاخص از جمله انرون، ورلد کام، مارکونی، پارمالات و غیره در تقلب های حسابداری مشارکت داشته اند که این موضوع به تضعیف اعتماد سرمایه گذاران نسبت به تیم مدیریت و گزارش های مالی منجر شده است. شکست های گسترده در گزارشگری مناسب و افشای اطلاعات، نیاز به بهبود کیفیت اطلاعات مالی و تقویت کنترل مدیران از طریق تدوین ساختارهای راهبری شرکتی قوی را بیش از پیش در کانون توجه قرار داده است. درحقیقت، اطلاعات و گزارش های مالی مبنایی برای تصمیم های سرمایه گذاری توسط فعالان بازار سرمایه فراهم می آورد. این گزارش ها برای مالکان، اعتباردهندگان، شرکای تجاری و قانون گذاران در راستای تحلیل عملکرد گذشته شرکت سودمند است، همچنین آنها می توانند بر اساس این اطلاعات سودآوری آتی را پیش بینی کرده و بر اقدامات مدیران نظارت کنند (نیکبخت و احمدخانی بیگی، ۱۳۹۷). مسئله این پژوهش بررسی تأثیر بحران همه گیری کووید ۱۹ بر کیفیت اطلاعات

⁶ - Persakis and Iatridis

⁷ - Trombetta and Imperatore

⁸ - Hsu and Yang

⁹ - Goebel and Weißenberger

¹⁰ - Han

¹¹ - Petra

¹² - Ballesta and Meca

¹³ - Agrawal and Chadha

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

مالی شرکت‌ها است و نقش تعدیلگر استقلال هیئت مدیره در این تاثیر را مورد بررسی قرار می‌دهد. به عبارت دیگر، این پژوهش سعی دارد تا به این سوالات پاسخ دهد که آیا بحران همه‌گیری کووید ۱۹ می‌تواند تاثیر منفی بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌ها داشته باشد و آیا استقلال هیئت مدیره می‌تواند در شرایط بحرانی تاثیر مثبتی بر کیفیت اطلاعات مالی داشته باشد.

۲. مبانی نظری و پیشینه پژوهش

ارائه اطلاعات مالی با کیفیت از اهمیت فراوان برخوردار است چراکه اطلاعات با کیفیت اثر مساعدی بر تصمیمات مربوط به تامین مالی، انجام سرمایه‌گذاری، اعطای تسهیلات، سایر تصمیمات مرتبط با تخصیص منابع و در مجموع کارایی بازار و اقتصاد خواهد داشت. این امر، در کنار عواملی مانند معرفی مدل‌های اقلام تعهدی غیرعادی، تدوین استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و توسعه پایگاه‌های داده، سبب جلب پژوهش‌های فراوانی به حوزه کیفیت اطلاعات مالی شده است. گزارش‌های مالی همواره باید برای کمک به کاربران در تصمیم‌گیری، اطلاعات قابل اعتمادی را ارائه نمایند. گزارش مالی بایستی در بردارنده اطلاعات مربوط، قابل اعتماد، قابل مقایسه و قابل فهم باشد. اما جانسون^{۱۴} (۲۰۰۵) استدلالش این است که یک گزارش سالانه هرگز نمی‌تواند کاملاً عاری از تعصب باشد؛ زیرا وضعیت اقتصادی ارائه شده در گزارش‌های سالانه به‌صورت مداوم تحت شرایطی که حاکی از عدم اطمینان است ارائه می‌گردد. برآوردها و فرضیات زیادی در گزارش وارد می‌گردند. اگرچه فقدان کامل تعصب قابل دستیابی نیست، اما برای اینکه این اطلاعات بتواند در تصمیم‌گیری‌ها مفید واقع گردد، داشتن سطح معینی از دقت برای اطلاعات مالی گزارش شده ضروری است. هر چه شرکت‌ها درباره ارقام موجود در گزارش‌های مالی صریح‌تر باشند میزان شفافیت نیز بیشتر خواهد بود. کیفیت گزارش مالی توسعه دادن شفافیت و انتشار گزارش سالانه باکیفیت از طریق افشای جامع و کامل می‌باشد. کیفیت گزارش‌های مالی همواره موضوع مورد علاقه هیأت‌های مدیره، سهامداران، محققین و خود حسابداران حرفه‌ای بوده و هست. در سال‌های اخیر موج رسوایی‌های حسابداری که در جامعه مالی بین‌المللی رخ داده است منجر به افزایش سؤالات و نگرانی‌هایی در مورد کیفیت اطلاعات مالی شده است (عرب‌زاده و پرویزلو، ۱۳۹۹).

بر اساس تئوری نمایندگی، انتظار می‌رود که هیئت مدیره‌ای که نظارت مؤثرتری را ارائه می‌دهد (به عنوان مثال، سطح بالاتری از استقلال هیئت مدیره، عدم وجود دوگانگی مدیر عامل و احتمالاً هیئت مدیره بزرگتر) باید برای کاهش تاثیر منفی کووید ۱۹ بر کیفیت اطلاعات مالی در صورت وجود کمک کند. با این وجود، تئوری مباشرت نشان می‌دهد که دوگانگی مدیر عامل منجر به رهبری مؤثرتر و اجرای برنامه می‌شود. ممکن است در بهبود عملکرد شرکت و در نتیجه کاهش استفاده از مدیریت سود در طول همه‌گیری کووید ۱۹ مفید باشد، زمانی که باید اقدامات به موقع انجام شود. علاوه بر این، حضور مدیران بیشتر در هیئت مدیره بزرگتر می‌تواند در مشاوره شرکت‌ها، در طول همه‌گیری مفید باشد و این ممکن است منجر به عملکرد بهتر شرکت و استفاده کمتر از مدیریت سود شود (هسو و یانگ، ۲۰۲۲).

هسو و یانگ (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان حاکمیت شرکتی و کیفیت گزارشگری مالی در طول همه‌گیری کووید ۱۹، تجزیه و تحلیل کردند که آیا کووید ۱۹ بر کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌ها تاثیر می‌گذارد و آیا حاکمیت شرکتی اثر کاهشی دارد یا خیر. با استفاده از داده‌های شرکت‌های فهرست شده در بریتانیا، نشان دادند که کیفیت گزارش‌های مالی شرکت‌ها در طول همه‌گیری پایین‌تر بوده است. به طور خاص، شرکت‌ها از طریق فعالیت‌های واقعی در طول همه‌گیری درگیر مدیریت سود بیشتری شده‌اند. آنان همچنین دریافتند که هیئت مدیره بزرگتر به کاهش تاثیر منفی کووید ۱۹ بر کیفیت گزارشگری مالی کمک می‌کند، اگرچه هیچ اثر کاهنده‌ای برای استقلال هیئت مدیره و دوگانگی مدیرعامل پیدا نکردند. این مقاله شواهد بیشتری در مورد تاثیر کووید ۱۹ بر کیفیت گزارشگری مالی با استفاده از یک تنظیم قوی در سطح کشور ارائه می‌دهد. همچنین این اولین مطالعه‌ای است که اثر کاهنده حاکمیت شرکتی را بر کیفیت گزارشگری مالی در طول همه‌گیری کووید ۱۹ تجزیه و تحلیل می‌کند.

ترینه و همکاران (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان کیفیت گزارشگری مالی و سیاست تقسیم سود: شواهد جدید از سطح بین‌المللی، به بررسی ارتباط بین کیفیت گزارشگری مالی و پرداخت سود سهام در ۷۶ کشور پرداختند. آنان دریافتند که کیفیت گزارشگری مالی پس از کنترل مشخصات شرکت و کشور، پرداخت سود سهام را افزایش می‌دهد. آنان همچنین کانال‌های مختلفی را بررسی کردند که رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و پرداخت سود سهام را تعدیل می‌کند. آنان

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

دریافتند که ارتباط مثبت بین گزارش‌گری مالی با کیفیت بالا و پرداخت سود سهام زمانی که شرکت‌ها مشکلات جریان نقدی آزاد دارند، با عدم تقارن اطلاعاتی شدید روبرو هستند و در کشورهایی با حقوق حمایت از سهامداران اقلیت ضعیف‌تر واقع شده‌اند، آشکارتر است. جالب توجه است، آنان شواهدی پیدا کردند که کیفیت گزارش‌دهی بالا، پرداخت سود سهام شرکت‌ها را افزایش می‌دهد، حتی زمانی که این شرکت‌ها در حال حاضر بیش از حد به سهامداران خود پرداخت می‌کنند. با این حال، زمانی که شرکت‌ها از سطح بهینه پرداخت سود سهام فراتر می‌روند، این رابطه ضعیف‌تر می‌شود.

سانتوس و کاستانپو (۲۰۲۲) در پژوهشی با عنوان تأثیر اندازه بر عملکرد شرکت‌های فراملی فعال در صنعت نساجی در پرتغال در طول همه‌گیری COVID-19 به بررسی تأثیر اندازه بر عملکرد شرکت‌های فراملیتی (TNC) است که در صنعت نساجی و پوشاک در پرتغال در طول همه‌گیری COVID-19 پرداختند. برای این منظور، از داده‌های ORBIS برای دوره ۲۰۱۹-۲۰۲۰ و تحلیل‌های روایی، مالی و همبستگی برای ارزیابی عملکرد پنج شرکت استفاده شد. نتایج نشان داد که شرکت‌های کوچک‌تر بهتر از شرکت‌های بزرگ‌تر عمل می‌کنند، احتمالاً به دلیل هزینه‌های ثابت بالاتر در زمان‌هایی که سفارش‌ها در سراسر جهان کاهش می‌یابد. همچنین برخی از ویژگی‌های شرکت‌های TNC وجود دارد که در توضیح عملکرد سطح شرکت در طول بحران مهم هستند، مانند تجربه مدیریت و انعطاف‌پذیری.

کائووازی و همکاران (۲۰۲۱) به بررسی تأثیر حاکمیت شرکتی، کیفیت حسابداری داخلی و کیفیت گزارش‌گری مالی در موسسات مالی پرداختند. نتایج نشان می‌دهد که تخصص هیئت مدیره و عملکرد نقش هیئت مدیره با کیفیت گزارش‌گری مالی ارتباط دارند. همچنین، کیفیت حسابداری داخلی به طور قابل توجهی با کیفیت گزارش‌گری مالی ارتباط دارد. استقلال هیئت مدیره ارتباطی با کیفیت گزارش‌گری مالی ندارد.

چانگ و همکاران (۲۰۱۹) به بررسی تأثیر ویژگی‌های حسابداری بر اثربخشی کنترل‌های داخلی در زمینه عملیات، گزارش‌گری و تطابق در تایوان پرداختند. نتایج نشان می‌دهد که تیم بازرسی داخلی بزرگ‌تر می‌تواند عملکرد حسابداری داخلی را برای هر دو عملکرد و رعایت عملکرد افزایش دهد، در حالی که صلاحیت حسابرسان داخلی به طور مثبت با قابلیت کنترل داخلی بر اساس رعایت انطباق رابطه معناداری دارد، اما بر اساس عملیات مرتبط نیست.

سیگین و همکاران (۲۰۱۶) در تحقیق خود با عنوان حاکمیت شرکتی، کیفیت گزارش‌گری و ارزش شرکت، به بررسی این موضوع پرداختند که آیا حاکمیت شرکتی و کیفیت گزارش‌گری دارای رابطه‌ای با ارزش شرکت هستند یا خیر. آن‌ها برای محاسبه حاکمیت شرکتی و کیفیت گزارش‌گری از چک‌لیست موارد مربوطه به هر یک استفاده نموده و برای محاسبه ارزش شرکت از معیارهای نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری، نسبت کپیوتین و بازده دارایی‌ها استفاده کردند. یافته‌های تحقیق آن‌ها نشان داد که حاکمیت شرکتی ارتباط مثبتی با هر سه معیار ارزش شرکت دارد، یعنی، شرکت‌هایی که حاکمیت شرکتی بهتری را اجرایی کرده بودند، ارزش بالاتری داشتند. متغیرهای کنترلی اندازه شرکت، رشد فروش و اهرم مالی رابطه‌ای مثبت با معیارهای ارزش شرکت دارند. همچنین، نتایج تحقیق نشان‌دهنده رابطه منفی بین کیفیت گزارش‌گری و معیارهای ارزش شرکت بود، یعنی، شرکت‌هایی با ارزش کمتر تمایل به افشای بیشتر اطلاعات دارند.

بیگلرچانی و طالب‌نیا (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان بررسی اثرات کاهش پیچیدگی گزارش‌گری مالی با مسئولیت اجتماعی و مدیریت سود، به بررسی ارتباط گزارش‌گری مالی با مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها و مدیریت سود در آنها پرداختند. این پژوهش طی یک بررسی ۱۰ ساله از سال ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۷ مورد بررسی قرار گرفته است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که بین پیچیدگی گزارش‌گری مالی و مسئولیت اجتماعی رابطه‌ی معکوس و معناداری برقرار است و هرچه گزارش‌گری مسئولیت اجتماعی کاهش یابد پیچیدگی گزارش‌گری مالی افزایش می‌یابد. همچنین در بین شاخص‌های مدیریت سود دریافتند که با افزایش برنامه‌های آموزشی برای اعضای حرفه یا صنعت و نسبت دارایی‌های ثابت به کل دارایی‌ها، پیچیدگی گزارش‌گری مالی کاهش می‌یابد اما افزایش تعداد اعضای هیئت مدیره با پیچیدگی گزارش‌گری مالی رابطه عکس دارد و همچنین نسبت تبلیغات و بازاریابی به فروش ارتباط معناداری با پیچیدگی گزارش‌گری مالی ندارد. همچنین بین مدیریت سود و پیچیدگی گزارش‌گری مالی نیز رابطه‌ی مستقیم و معنی‌دار برقرار است و افزایش مدیریت سود موجب افزایش پیچیدگی گزارش‌گری مالی خواهد شد.

نادری و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان تأثیر چرخه عمر و اختیار توسعه بر نقش تعدیل‌کننده کیفیت گزارش‌گری مالی در بهبود تأثیر محدودکننده سیاست تقسیم سود، به بررسی نقش کیفیت گزارش‌گری مالی، به عنوان عامل تعدیل عدم تقارن اطلاعاتی، در بهبود تأثیرات محدودکننده سیاست تقسیم سود بر تصمیمات سرمایه‌گذاری، با در نظر گرفتن شاخص عمومی قیمت‌ها پرداختند. در این راستا ۱۰۷ شرکت به روش حذف سیستماتیک انتخاب و داده‌ها با هدف تورم‌زدایی، بر اساس شاخص عمومی قیمت‌ها تعدیل و از ابزار رگرسیون مرکب جهت ساختار بندی و آزمون فرضیه‌ها در قالب الگوی داده‌های ترکیبی استفاده

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

شد. مبانی نظری پیش فرض، مبنی بر اعمال محدودیت از سوی تصمیمات سیاست تقسیم سود بر سرمایه‌گذاری، در میان شرکت‌های حاضر در مراحل مختلف چرخه عمر، سطوح مختلف کیفیت و سطوح مختلف اختیار توسعه تأیید گردید. با توجه به تأثیرگذاری چرخه عمر بر ساختار هزینه، فروش و توان سودآوری، شرکت‌ها به مراحل رشد، بلوغ و افول طبقه‌بندی که تأثیر کیفیت گزارشگری مالی، در مراحل رشد و بلوغ معنادار ارزیابی که می‌توان خصوصیات متفاوت شرکت‌ها در این مراحل را مؤثر دانست. در ارزیابی تأثیر اختیار توسعه و پتانسیل رشد شرکت‌ها، نقش کیفیت گزارشگری مالی در شرکت‌های دارای اختیار توسعه بالا، معنادار ارزیابی، همچنین نقش کیفیت گزارشگری مالی در میان شرکت‌های دارای کیفیت گزارشگری بالا و پایین نیز معنادار ارزیابی گردید. صفری و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان انعطاف‌پذیری مالی و عملکرد شرکت‌ها طی شیوع کووید ۱۹ به بررسی ۱۱۷ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به عنوان نمونه پژوهش در دوره زمانی بین سالهای ۱۳۹۵ الی ۱۳۹۹ پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد انعطاف‌پذیری مالی بر عملکرد شرکت‌ها تأثیر دارد همچنین انعطاف‌پذیری مالی بر عملکرد شرکت‌ها در طی شیوع بیماری کووید ۱۹ تأثیر معنی‌داری دارد. صائب‌نیا و کریمی (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان بررسی تأثیر بیماری کرونا (کووید-۱۹) بر عملکرد کسب و کار (مورد مطالعه: کسب و کارهای کوچک و متوسط استان اردبیل)، تأثیر بیماری کرونا (کووید - ۱۹) بر عملکرد کسب و کار در شرکت‌های کوچک و متوسط استان اردبیل را مورد بررسی قرار دادند. جامعه آماری شامل تمامی مدیران و کارمندان ارشد صنایع کوچک و متوسط در استان اردبیل است. حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران برابر با ۳۴۱ نفر به دست آمد که بر اساس روش نمونه‌گیری غیر تصادفی قضاوتی انتخاب شدند. به‌منظور اندازه‌گیری متغیرهای مربوط به عملکرد از پرسشنامه استاندارد مأمون آکروش و سامرالمحمود (۲۰۱۰) و برای بیماری کرونا (کووید-۱۹) از پرسشنامه محقق ساخته استفاده گردید. روایی پرسشنامه بر اساس روایی سازه تشخیصی و همگرا و پایایی پرسشنامه با ضریب آلفای کرونباخ بررسی گردید. آزمون مدل پژوهش بر اساس روش معادلات ساختاری و نرم افزار LISREL انجام گرفت. نتایج نشان داد که رابطه مثبت و معنادار بیماری کرونا بر عملکرد مشتری با ضریب تأثیر ۰/۷۳ تأیید شد و همچنین رابطه معنادار بیماری کرونا بر عملکرد بازار با ضریب ۰/۶۹ مورد تأیید قرار گرفت و رابطه مثبت و معنادار عملکرد مالی بر بیماری کرونا با ضریب تأثیر ۰/۷۱ تأیید شد و نهایتاً بر اساس نتایج تحقیق پیشنهادهایی برای ارتقای عملکرد کسب و کار ارائه گردید.

۳. فرضیات پژوهش

هدف اصلی تحقیق حاضر بررسی تأثیر بحران همه‌گیری کووید ۱۹ بر کیفیت اطلاعات مالی با توجه به نقش تعدیلگر استقلال هیئت مدیره در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است. جهت دستیابی به هدف تحقیق فرضیات زیر طراحی شدند.

- ۱- بحران همه‌گیری کووید ۱۹ تأثیر معناداری بر کیفیت اطلاعات مالی دارد.
- ۲- استقلال هیئت مدیره تأثیر معناداری بر رابطه میان بحران همه‌گیری کووید ۱۹ و کیفیت اطلاعات مالی دارد.

۴. روش شناسی پژوهش

این پژوهش از نوع توصیفی و از حیث هدف، پژوهشی کاربردی است. پژوهش توصیفی شامل مجموعه روش‌هایی است که هدف آن توصیف کردن شرایط یا پدیده‌هایی موردبررسی است. اجرای تحقیق توصیفی می‌تواند صرفاً برای شناخت بیشتر شرایط موجود یا یاری کردن به فرایند تصمیم‌گیری باشد. از آنجاکه در این پژوهش به‌منظور بررسی روابط بین متغیرها، از اطلاعات گذشته استفاده شده، در ردیف مطالعات پس رویدادی قرار می‌گیرد. در پژوهش پس رویدادی، داده‌ها از محیطی که به‌گونه‌ای طبیعی وجود داشته است و یا از وقایع گذشته که بدون دخالت سیستم پژوهشگر رخ داده است، جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل می‌شوند؛ بنابراین امکان دست‌کاری متغیرها وجود ندارد. داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز از منابع متعدد و به روش‌های زیر استخراج، گردآوری و طبقه‌بندی گردیده و در بخش‌های مربوطه مورد استفاده قرار گرفته است:

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

الف) منابع کتابخانه ای: برای تدوین فصل دوم شامل بررسی مفاهیم نظری، مرور نتایج تحقیقات پیشین در زمینه موضوعات رقابت در بازار محصول و کیفیت سود و نیز معرفی مدل‌های مفهومی و آماری مورد استفاده در این زمینه، از اطلاعات مندرج در اسناد و مدارک در دسترس شامل کتابها، مقاله‌ها، گزارش‌های پژوهشی و پایان‌نامه‌های مرتبط با موضوع استفاده شده است. همچنین، بخشی از داده‌های کمی مورد نیاز برای انجام پژوهش با توجه به متغیرهای مورد نظر از منابع متعدد شامل سال‌نامه‌ها و گزارش‌های آماری مختلف منتشر شده توسط سازمان بورس و شرکت بورس به دست آمده است.

ب) سامانه معاملاتی بورس و نرم‌افزارهای اطلاع‌رسانی: داده‌های مورد نیاز برای محاسبه متغیرهای پژوهش در مرحله اول با استفاده از نرم‌افزار بررسی ره آورد نوین استخراج گردیده است. سپس، ارقام کلی و نهایی این داده‌ها با اطلاعات موجود در سامانه معاملاتی بورس تطبیق داده شده و در صورت لزوم یا مشاهده مغایرت، اصلاحات مورد نیاز بر روی داده‌های اولیه اعمال شده است.

ج) نرم‌افزارهای آماری و اقتصادسنجی: در مرحله جمع‌آوری، طبقه‌بندی و پردازش اولیه داده‌ها از نرم‌افزار Excel استفاده شده است. در این مرحله داده‌های مربوط به متغیرهای پژوهش که از نرم‌افزارهای اطلاع‌رسانی و معاملاتی بورس استخراج گردیده، مستقیماً وارد اکسل شده است. پس از انجام طبقه‌بندی مناسب بر روی داده‌ها و انجام محاسبات و پردازش اولیه، اطلاعات خروجی با استفاده از نرم‌افزار Eviews10 برای اجرای مدل و آزمون فرضیات مورد استفاده قرار گرفته است.

جامعه آماری پژوهش حاضر در برگیرنده کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰ می‌باشد. روش نمونه‌گیری در این تحقیق به صورت حذف سیستماتیک (هدفمند) می‌باشد. یعنی ابتدا لیستی از کلیه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تهیه می‌شود و سپس شرکت‌هایی که شرایط نمونه مورد نظر در تحقیق حاضر را نداشته باشند حذف می‌شوند و بقیه شرکت‌ها با در نظر گرفتن ویژگی‌های زیر به عنوان نمونه انتخاب می‌شوند:

۱. در بازه زمانی سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۰، سهام شرکت در بورس اوراق بهادار مورد معامله قرار گرفته باشد.
 ۲. پایان سال مالی شرکت ۲۹ اسفند ماه باشد و در طی دوره تحقیق سال مالی آن عوض نشده باشد.
 ۳. جزء بانک‌ها، شرکت‌های واسطه‌گری مالی و سرمایه‌گذاری (هلدینگ) نباشد.
 ۴. اطلاعات مورد نیاز پژوهش را به طور کامل ارائه کرده باشند.
- در نهایت با توجه به معیارهای فوق تعداد ۱۴۲ شرکت به عنوان نمونه آماری تحقیق انتخاب شد که لیست آنها در پیوست ارائه گردیده است.

۵. مدل عملیاتی و متغیرهای پژوهش

به دلیل اینکه این تحقیق به بررسی روابط میان متغیرها می‌پردازد یک تحقیق همبستگی می‌باشد. لذا این تحقیق شامل سه دسته متغیرهای وابسته، مستقل و کنترلی است که روابط میان متغیرها بر اساس مدل رگرسیون ترکیبی و رگرسیون پانل دیتا توسط نرم‌افزار ایویوز مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. جهت تجزیه و تحلیل آماری فرضیه‌های پژوهش از مدل رگرسیونی زیر استفاده می‌گردد:

در این پژوهش از مدل رگرسیونی زیر برای آزمون فرضیه‌های پژوهش استفاده می‌شود:

$$FIQ_{it} = \beta_0 + \beta_1 COVID19_{it} + \beta_2 BIND_{it} + \beta_3 COVID19_{it} \times BIND_{it} + \beta_4 ROA_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \beta_6 AGE_{it} + \beta_7 SIZE_{it} + \varepsilon_{it}$$

که:

FIQ_{it} : کیفیت اطلاعات مالی شرکت i در سال t

$COVID19_{it}$: بحران کووید ۱۹ شرکت i در سال t

$BIND_{it}$: حاکمیت شرکتی شرکت i در سال t

ROA_{it} : بازده دارایی‌های شرکت i در سال t

LEV_{it} : اهرم مالی شرکت i در سال t

AGE_{it} : سن شرکت i در سال t

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

SIZE_{it}: اندازه شرکت i در سال t

اندازه گیری متغیرها

متغیر وابسته

کیفیت اطلاعات مالی: کیفیت اطلاعات مالی از قدر مطلق اقلام تعهدی اختیاری محاسبه می‌گردد. مطالعات برخی پژوهشگران، مدل تعدیل شده جونز^{۱۵} (۱۹۹۵) قدرت‌مندترین روش را برای اندازه گیری اقلام تعهدی اختیاری فراهم می‌نماید. قبل از محاسبه اقلام تعهدی اختیاری، برای محاسبه اقلام تعهدی غیر اختیاری از معادله زیر استفاده می‌گردد:

$$DA_{it} = ACC_{it} - NDA_{it}$$

که در آن:

$$DA_{it} = \text{اقلام تعهدی اختیاری}$$

$$ACC_{it} = \text{کل اقلام تعهدی}$$

$$NDA_{it} = \text{اقلام تعهدی غیر اختیاری}$$

✓ کل اقلام تعهدی از طریق فرمول زیر محاسبه خواهد شد:

$$ACC_{it} = NI_{it} - CFO_{it}$$

که در آن:

$$ACC_{it} = \text{کل اقلام تعهدی}$$

$$NI_i = \text{سود خالص}$$

$$CFO_i = \text{جریان نقدی عملیاتی}$$

✓ اقلام تعهدی غیر اختیاری از طریق فرمول زیر محاسبه می‌شود:

$$NDA = \alpha_0 + \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta REV - \Delta REC}{A_{t-1}} \right) + \alpha_3 \left(\frac{PPE}{A_{t-1}} \right)$$

که در آن:

$$NDA = \text{اقلام تعهدی غیر اختیاری}$$

$$\alpha_0, \alpha_1, \alpha_2, \alpha_3 = \text{ضریب رگرسیون}$$

$$A_{t-1} = \text{کل دارایی‌ها در آخر سال قبل}$$

ΔREV = تغییرات درآمد، که از تفاضل درآمد فروش سال جاری و درآمد فروش سال قبل حاصل می‌شود.

ΔREC = تغییرات حساب‌های دریافتی، که از تفاضل حساب‌های دریافتی سال جاری و حساب‌های دریافتی سال قبل حاصل می‌شود.

ارزش ناخالص دارایی‌های ثابت در پایان سال (ارزش دفتری به‌علاوه هزینه استهلاک) = PPE

$$\alpha_1, \alpha_2, \alpha_3 = \text{ضرایب معادله}$$

✓ پارامترهای $\alpha_0, \alpha_1, \alpha_2, \alpha_3$ به‌منظور تعیین اقلام تعهدی غیر اختیاری، از طریق معادله رگرسیونی زیر برآورد می‌شوند:

$$\frac{ACC}{A_{t-1}} = \alpha_0 + \alpha_1 \left(\frac{1}{A_{t-1}} \right) + \alpha_2 \left(\frac{\Delta REV}{A_{t-1}} \right) + \alpha_3 \left(\frac{PPE}{A_{t-1}} \right) + \varepsilon$$

ε = خطای استاندارد

¹⁵ - John's

متغیر مستقل

بحران کووید ۱۹: یک متغیر مجازی است که اگر در سال وقوع بحران کووید ۱۹ باشیم برابر ۱ و در غیر این صورت صفر است (هسو و یانگ، ۲۰۲۲).

متغیر تعدیلگر

استقلال هیئت مدیره: برای اندازه گیری این متغیر از نسبت تعداد مدیران غیر موظف به تعداد کل اعضای هیأت مدیره استفاده می شود (هسو و یانگ، ۲۰۲۲).

متغیرهای کنترلی

بازده دارایی‌ها: از نسبت سود خالص به کل دارایی‌ها محاسبه می‌شود (هسو و یانگ، ۲۰۲۲).

اهرم مالی: از تقسیم کل بدهی‌ها به کل دارایی‌ها حاصل می‌شود (هسو و یانگ، ۲۰۲۲).

سن شرکت: برای محاسبه سن شرکت، از لگاریتم طبیعی تفاضل سال مالی مورد بررسی و سال تاسیس شرکت استفاده می‌شود (هسو و یانگ، ۲۰۲۲).

اندازه شرکت: از لگاریتم طبیعی کل فروش شرکت محاسبه می‌شود (هسو و یانگ، ۲۰۲۲).

۶. یافته‌های پژوهش

در این قسمت از پژوهش با استفاده از ابزارهای مناسب، اطلاعات و داده‌های لازم جهت آزمون فرضیه‌ها جمع‌آوری گردید، سپس با بهره‌گیری از تکنیک‌های آماری مناسبی که با روش تحقیق، نوع متغیرها و ... سازگاری دارد، داده‌ها جمع‌آوری، دسته‌بندی و تجزیه و تحلیل شده و در نهایت فرضیه‌ها آزمون می‌گردد تا پاسخ برای پرسش تحقیق یافت گردد. تجزیه و تحلیل داده‌ها فرایندی چند مرحله‌ای است که طی آن داده‌هایی که به روش‌های مختلف جمع‌آوری شده‌اند؛ خلاصه، دسته‌بندی و در نهایت پردازش می‌شوند تا زمینه برقراری انواع تحلیل‌ها و ارتباط بین داده‌ها به‌منظور آزمون فرضیه‌ها فراهم آید. در این فرایند، داده‌ها هم از لحاظ مفهومی و هم از جنبه تجربی پالایش می‌شوند و تکنیک‌های گوناگون آماری نقش به‌سزایی در استنتاج‌ها و تعمیم به عهده دارند. در این پژوهش نیز جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار *EViews10* استفاده گردید. جدول (۱) نشان‌دهنده آمار توصیفی متغیرهای تحقیق می‌باشد که شامل ۱۴۲ مشاهده است. در این جدول شاخص‌های میانگین، میانه، بیشینه، کمینه، انحراف معیار، چولگی و کشیدگی بیان می‌گردد.

جدول (۱): آمار توصیفی متغیرها

متغیر	میانگین	میانه	بیشینه	کمینه	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
FIQ	۰,۱۴۸	۲,۰۹۵	۲,۴۸۲	۰,۱۸۷	۰,۰۰۰۶	۰,۱۸۷	۴۳,۲۷۰
COVID19	۰,۳۰۰	۰,۰۰۰	۱,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۴۵۸	۰,۸۷۲	۱,۷۶۱
BIND	۰,۶۵۶	۰,۶۰۰	۱,۰۰۰	۰,۰۰۰	۰,۴۷۸	-۰,۲۷۸	۳,۳۴۸
ROA	۰,۱۴۵	۰,۱۲۲	۰,۶۷۳	-۰,۳۷۰	۰,۱۸۵	۰,۵۷۲	۳,۵۶۳
LEV	۰,۵۴۷	۰,۵۵۰	۱,۲۷۳	۰,۰۳۱	۰,۱۹۹	-۰,۰۰۴	۲,۸۵۰
AGE	۲,۹۶۶	۲,۹۴۴	۴,۰۰۷	۱,۶۰۹	۰,۳۹۵	۰,۱۲۴	۳,۱۴۴

۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

۴,۱۷۶	۰,۵۰۹	۱,۷۱۶	۸,۵۰۴	۲۱,۰۹۹	۱۴,۲۵۳	۱۴,۴۲۳	SIZE
۱۴۲۰	۱۴۲۰	۱۴۲۰	۱۴۲۰	۱۴۲۰	۱۴۲۰	۱۴۲۰	مشاهدات

جدول (۱) حاوی آمار توصیفی متغیرهای تحقیق است. در این جدول، مثبت بودن ضرایب کشیدگی، حکایت از این مطلب دارد که توزیع داده‌ها از توزیع نرمال بلندتر بوده و داده‌ها حول میانگین متمرکز شده است. نتایج حاصل از آزمون ریشه واحد (مانایی) برای متغیرهای مدل‌ها به شرح جدول ۲ است. جدول (۲): نتایج آزمون مانایی

PP - Fisher Chi-square		ADF - Fisher Chi-square		Im, Pesaran and Shin W-stat		Levin, Lin & Chu		متغیرها
Prob	Statistic	Prob	Statistic	Prob	Statistic	Prob	Statistic	
۰,۰۰۰	۷۳۸,۴۵۷	۰,۰۰۰	۶۴۳,۴۶۴	۰,۰۰۰	-۱۰,۵۶۵	۰,۰۰۰	-۲۲,۱۵۷	FIQ
۰,۰۰۰	۳۷۳,۲۶۵	۰,۰۰۰	۴۵۰,۳۶۹	۰,۰۰۰	-۴,۹۳۸	۰,۰۰۰	-۱۲,۴۰۷	ROA
۰,۰۰۰	۴۹۳,۰۴۲	۰,۰۰۰	۳۹۵,۴۳۸	۰,۰۰۳	-۲,۷۵۰	۰,۰۰۰	-۱۰,۵۵۲	BIND
۰,۰۰۰	۳۷۹,۹۰۱	۰,۰۰۰	۴۴۸,۲۳۴	۰,۰۰۰	-۵,۵۳۴	۰,۰۰۰	-۱۵,۹۰۷	LEV

بر اساس نتایج مندرج در جدول (۲) معناداری محاسبه شده برای آزمونهای مانایی کلیه متغیرها کوچکتر از ۰,۰۵ است لذا کلیه متغیرهای تحقیق مانا هستند. جدول (۳) ضرایب همبستگی پیرسون میان متغیرها را نشان می‌دهد.

جدول (۳): آزمون عدم هم خطی متغیرها

SIZE	AGE	LEV	ROA	BIND	COVID19	FIQ	Correlation
						۱,۰۰۰	FIQ
					۱,۰۰۰	۰,۲۱۰	COVID19
				۱,۰۰۰	-۰,۰۰۷	۰,۰۵۵	BIND
			۱,۰۰۰	۰,۰۹۹	۰,۲۹۶	۰,۲۷۱	ROA
		۱,۰۰۰	-۰,۱۹۷	-۰,۱۶۴	-۰,۱۹۳	-۰,۱۷۱	LEV
	۱,۰۰۰	۰,۰۳۷	-۰,۰۱۹	-۰,۰۵۱	۰,۳۰۴	۰,۰۵۹	AGE

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

۱,۰۰۰	۰,۰۸۰	۰,۰۲۲	۰,۲۶۷	-۰,۱۲۳	۰,۳۶۷	۰,۰۱۶	SIZE
-------	-------	-------	-------	--------	-------	-------	------

باتوجه به نتایج جدول (۳) مشخص که مقادیر ضریب همبستگی خیلی زیاد یا خیلی کم (نزدیک به +1 و 1) که نتایج تحلیل رگرسیونی را تحت تأثیر قرار دهد، وجود ندارد، در نتیجه هم خطی ای میان متغیرهای پژوهش وجود ندارد. نتایج حاصل از تخمین مدل آزمون فرضیه اول تحقیق با استفاده از روش EGLS در جدول (۴) به نمایش درآمده است.

جدول (۴): نتایج تخمین مدل

متغیر	Coefficient	Std. Error	t-Statistic	Prob
COVID19	-۰,۰۴۳	۰,۰۲۰	-۲,۱۱۸	۰,۰۳۴
BIND	۰,۰۰۷	۰,۰۲۱	۰,۳۴۹	۰,۷۲۶
COVID19×BIND	-۰,۰۱۲	۰,۰۳۱	-۰,۴۰۹	۰,۶۸۲
ROA	۰,۴۰۰	۰,۰۳۶	۱۱,۰۰۹	۰,۰۰۰
LEV	-۰,۰۰۸	۰,۰۲۶	-۰,۳۰۳	۰,۷۶۱
AGE	۰,۰۲۵	۰,۰۲۴	۱,۰۴۲	۰,۲۹۷
SIZE	-۰,۰۱۱	۰,۰۰۲	-۴,۳۳۰	۰,۰۰۰
ضریب ثابت (C)	۰,۱۷۴	۰,۰۸۱	۲,۱۵۱	۰,۰۳۱
ضریب تعیین = ۰,۳۵۵			ضریب تعیین تعدیل شده = ۰,۳۴۱	
آماره دوربین واتسون = ۲,۰۸۹		آماره آزمون F = ۹,۶۶۶		احتمال آزمون F = ۰,۰۰۰

نتایج بیان شده در جدول (۴) بیانگر این است که معناداری آزمون F برابر با ۰,۰۰۰ می‌باشد که کوچک‌تر از ۰,۰۵ است و از آنجائی که آماره F اعتبار کلی مدل را نشان می‌دهد در نتیجه می‌توان گفت مدل آزمون فرضیه با احتمال ۹۵٪ معنادار بوده و از اعتبار بالایی برخوردار است. ضریب تعیین تعدیل شده مدل فرضیه پژوهش معادل ۰,۳۴۱ است. این عدد نشان می‌دهد که حدود ۳۴ درصد تغییرات متغیر وابسته، توسط متغیرهای توضیحی مدل قابل تبیین است و از آنجائی که آماره دوربین-واتسون مدل برابر با ۲,۰۸۹ است و این مقدار بین ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، می‌توان گفت که در مدل خودهمبستگی وجود ندارد.

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

نتایج تحلیل فرضیه اول: نتایج مندرج در جدول (۴-۹) بیانگر این است که معناداری (Prob) محاسبه شده برای متغیر مستقل بحران همه‌گیری کووید ۱۹ (۰،۰۳۴)، کوچک‌تر از ۰،۰۵ و ضریب متغیر (-۰،۰۴۳) منفی است. در نتیجه می‌توان بیان کرد که بحران همه‌گیری کووید ۱۹ تاثیر منفی و معناداری بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت دارد. بر این اساس، فرضیه اول پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ مبنی بر اینکه بحران همه‌گیری کووید ۱۹ تاثیر معناداری بر کیفیت اطلاعات مالی دارد، پذیرفته می‌گردد.

نتایج تحلیل فرضیه دوم: نتایج مندرج در جدول (۴-۹) بیانگر این است که معناداری (Prob) محاسبه شده برای متغیر COVID19×BIND (۰،۷۲۶)، بزرگ‌تر از ۰،۰۵ و ضریب متغیر (۰،۰۰۷) منفی است. در نتیجه می‌توان بیان کرد که استقلال هیئت مدیره تاثیر معناداری بر رابطه میان بحران همه‌گیری کووید ۱۹ و کیفیت اطلاعات مالی ندارد. بر این اساس، فرضیه دوم پژوهش در سطح اطمینان ۹۵٪ مبنی بر اینکه استقلال هیئت مدیره تاثیر معناداری بر رابطه میان بحران همه‌گیری کووید ۱۹ و کیفیت اطلاعات مالی دارد، پذیرفته نمی‌گردد.

۶. نتیجه گیری

نتایج حاصل از تحلیل فرضیات در سطح اطمینان ۹۵٪ نشان داد بحران همه‌گیری کووید ۱۹ تاثیر منفی و معناداری بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت دارد. لذا با افزایش بحران همه‌گیری کووید ۱۹ موجب کاهش کیفیت اطلاعات مالی شرکت می‌شود. بحران همه‌گیری کووید ۱۹ تاثیرات بسیار گسترده‌ای بر اقتصاد و بازارهای مالی داشته است. این بحران باعث شده است که شرکت‌ها با شرایطی مواجه شوند که ناشی از آن، اطلاعات مالی آن‌ها ممکن است تحت تاثیر قرار گیرند. برای مثال، بحران کووید ۱۹ باعث شده است که بسیاری از شرکت‌ها با مشکلات مالی و عدم پرداخت بدهی‌های خود روبرو شوند. همچنین، بسیاری از شرکت‌ها به دلیل قطعی در زنجیره تامین، مشکلاتی در تولید و فروش محصولات خود داشته‌اند که این موضوع می‌تواند تاثیر منفی بر درآمد و سود شرکت‌ها داشته باشد. به همین دلیل، بحران همه‌گیری کووید ۱۹ می‌تواند تاثیر منفی و معناداری بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌ها داشته باشد. استقلال هیئت مدیره تاثیر معناداری بر رابطه میان بحران همه‌گیری کووید ۱۹ و کیفیت اطلاعات مالی ندارد. هسو و یانگ (۲۰۲۲) با استفاده از داده‌های شرکت‌های فهرست شده در بریتانیا، نشان دادند که کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌ها در طول همه‌گیری پایین‌تر بوده است. لذا نتیجه تحقیق هسو و یانگ (۲۰۲۲) در تطابق با نتیجه تحقیق حاضر بوده است. بر اساس نتایج حاصل از فرضیات به هیئت مدیره شرکتها پیشنهاد می‌گردد در شرایط بحرانی مانند پاندمی کرونا با استفاده از مکانیزم‌های نظارتی راهبری شرکتی از کاهش کیفیت اطلاعات مالی ممانعت به عمل آورند. بر اساس نتایج حاصل از فرضیات به حسبرسان مستقل پیشنهاد می‌شود در شرایط بحرانی مانند پاندمی کرونا با افزایش بررسی‌ها و آزمون‌های حسابرسی در ارتباط با کیفیت اطلاعات مالی احتمال رفتارهای فرصت طلبانه ناشی از مدیریت سود را کاهش دهند. به محققین پیشنهاد می‌گردد در تحقیقات آتی به بررسی موضوع پژوهش در صنایع بورسی به تفکیک پرداخته شود. به محققین پیشنهاد می‌گردد در بررسی تاثیر بحران همه‌گیری کووید ۱۹ بر کیفیت اطلاعات مالی با توجه به نقش تعدیلگر ساختار مالکیت در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران استفاده گردد.

منابع

- آثشی گلستانی، حجت اله؛ مسیح آبادی، ابوالقاسم؛ شوروزی، محمدرضا و مهرآدین، علی‌رضا. (۱۳۹۹). تاثیر استقلال هیئت‌مدیره بر سود خالص و جریان‌های نقد عملیاتی: ترکیب دیدگاه‌های اقتصادی و روانشناختی. نشریه پژوهش‌های حسابداری مالی، ۱۲(۴)، ۳۹-۵۸.
- بیگلر خانی، غلامرضا و طالب‌نیا، قدرت‌اله. (۱۴۰۰). بررسی اثرات کاهش پیچیدگی گزارشگری مالی با مسئولیت اجتماعی و مدیریت سود. فصلنامه علمی پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، ۱۰(۳۸)، ۱۸۳-۲۰۳.
- حاجیه‌ها، زهره و جعفرپور، هومن. (۱۳۹۹). کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی، گزارشگری مالی و کارایی حسابرسی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. دانش حسابرسی، ۲۰(۷۹)، ۴۷-۷۰.
- رضایی، شاهده و امیر محمدزاده. (۱۳۹۷). بررسی تاثیر حاکمیت شرکتی بر عملکرد مالی و بحران مالی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. فصلنامه مدیریت توسعه و تحول، ۱۰(۳۲).
- صائب‌نیا، سمیه و کریمی، فرشته. (۱۳۹۹). بررسی تأثیر بیماری کرونا (کووید-۱۹) بر عملکرد کسب‌وکار (مورد مطالعه: کسب‌وکارهای کوچک و متوسط استان اردبیل). فصلنامه چشم‌انداز حسابداری و مدیریت، دوره ۳، شماره ۲۴، از صفحه ۸۳ تا ۹۳.

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

۶. صفری، مهرانگیز؛ محمدی، احمد؛ وحدتی، فرخ و فیضی، حمیده. (۱۴۰۰). انعطاف پذیری مالی و عملکرد شرکت‌ها طی شیوع کووید ۱۹. نشریه علمی-تخصصی حسابداری و فناوری های نوین، ۱(۲و۱)، ۱-۱۴.
۷. عربزاده، سیامک و پرویزلو، ناصر. (۱۳۹۹). تاثیر تخصص حسابرس در صنعت بر کیفیت گزارشگری مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. فصلنامه چشم‌انداز حسابداری و مدیریت، ۳(۲۳)، ۴۷-۵۸.
۸. مهرفر، ابوطالب؛ کاظمی، حسین و رضایی فرزین. (۱۳۹۹). خوش‌بینی مدیریت و کیفیت گزارشگری مالی: با تأکید بر نقش تعدیلی مکانیزم‌های نظام راهبری. مجله علمی دانش حسابداری مالی، ۷(۲)، ۱۷۸-۱۵۵.
۹. نادری، علی؛ دستگیر، محسن و کریمی، فرزاد. (۱۴۰۰). تأثیر چرخه عمر و اختیار توسعه بر نقش تعدیل‌کننده کیفیت گزارشگری مالی در بهبود تأثیر محدودکننده سیاست تقسیم سود. پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، ۱۳(۵۰)، ۵۵-۸۲.
۱۰. نیکبخت، محمدرضا؛ احمد خان بیگی، مصطفی. (۱۳۹۷). تأثیر حاکمیت شرکتی بر کیفیت گزارشگری مالی: رویکرد یکپارچه. فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی، ۲۵(۳)، ۴۳۳-۴۵۵.
11. Arthur, N., Tang, Q., Lin, Z.S. (2015). Corporate accruals quality during the 2008–2010 global financial crisis. *J. Int. Account. Audit. Tax*, 25, 1–15.
12. Chang, Y. T., Chen, H., Cheng, R. K., & Chi, W. (2019). The impact of internal audit attributes on the effectiveness of internal control over operations and compliance. *Journal of Contemporary Accounting & Economics*, 15(1), 1-19.
13. Goebel, S., and Weissenberger, B.E. (2017). Effects of Management Control Mechanisms: towards a more comprehensive analysis. *J Bus Econ*, No. 87, Pp. 185–219.
14. Hsu, Y. Yang, Y. (2022). Corporate governance and financial reporting quality during the COVID-19 pandemic. *Finance Research Letters*, 47, 1-13.
15. Jebran, K., Chen, S. (2021). Can we learn lessons from the past? COVID-19 crisis and corporate governance responses. *Int. J. Financ. Econ*, 1–9.
16. Kaawaase, T. K., Nairuba, C., Akankunda, B., & Bananuka, J. (2021). Corporate governance, internal audit quality and financial reporting quality of financial institutions. *Asian Journal of Accounting Research*. DOI:10.1108/AJAR-11-2020-0117
17. Khatib, S.F., Nour, A.N.I. (2021). The impact of corporate governance on firm performance during the COVID-19 pandemic: evidence from Malaysia. *J. Asian Financ. Econ. Bus.* 8 (2), 943–952.
18. Santos, E. and Castanho, R.A. (2022). The Impact of Size on the Performance of Transnational Corporations Operating in the Textile Industry in Portugal during the COVID-19 Pandemic. *Sustainability*, 14, 717, 1-14.
19. Siagian, F, Siregar, S and Rahadian, Y, (2016), Corporate governance, reporting quality, and firm value: evidence from Indonesia. *Journal of Accounting in Emerging Economies*, 3(1), 4 -20.
20. Trinh, Q.D., Haddad, C. and Tran, K.T. (2022). Financial reporting quality and dividend policy: New evidence from an international level. *International Review of Financial Analysis*, 80, 1-17.